

Zdrowie układu rozrodczego – jak zapobiegać nowotworom u suk i kotek?

Choroby nowotworowe układu rozrodczego oraz ropomacicze (pyometra) należą do najczęstszych i najgroźniejszych problemów zdrowotnych u dojrzałych suk i kotek.

Wiele z nich rozwija się **po cichu**, latami, często bez zauważalnych objawów — aż do momentu, gdy życie zwierzęcia jest zagrożone.

Dobra wiadomość?

Wielu z tych chorób można **skutecznie zapobiec**, jeśli działa się **we właściwym czasie**, kiedy zwierzę jest młode i zdrowe.

1. Ropomacicze – jedno z największych zagrożeń dla niekastrowanych zwierząt

Ropomacicze to **ostre, zagrażające życiu** zakażenie macicy.

Pojawia się najczęściej **u starszych, niekastrowanych suk i kotek**, zwykle kilka tygodni po cieczcze/rui.

Fakty, które powinien znać każdy właściciel:

- ryzyko ropomacicza u niekastrowanych suk wynosi **25–40%**,
- u kotek ryzyko również jest bardzo wysokie, szczególnie przy częstych rujkach,
- choroba rozwija się szybko i może prowadzić do sepsy oraz śmierci,
- jedynym skutecznym leczeniem jest **pilny zabieg chirurgiczny**.

 Sterylizacja wykonana w młodym wieku niemal w 100% zapobiega ropomaciczu.

2. Guzy gruczołów mlekowych – najczęstszy nowotwór u suk i kotek

Nowotwory gruczołu mlekowego występują bardzo często:

- u suk są **najczęstszym nowotworem złośliwym**,

- u kotek ok. **85–90% guzów gruczołów mlekowych** ma charakter złośliwy (agresywny).

Co gorsza — zmiany te **rozwijają się długo bezobjawowo**.

Kiedy właściciel zauważy pierwszy guzek, zwykle proces chorobowy trwa już miesiące lub lata.

Jaki wpływ ma sterylizacja?

To jeden z najlepiej udokumentowanych zależności w weterynarii:

- sterylizacja **przed pierwszą cieżką / rują**
→ **redukcja ryzyka nowotworów nawet o 90–95%**,
- sterylizacja **po pierwszej cieżce / rui**
→ redukcja ryzyka **~70%**,
- sterylizacja **po drugiej cieżce / rui**
→ redukcja ryzyka **~25%**,
- sterylizacja wykonywana dopiero w dorosłym wieku
→ **nie chroni** gruczołów mlekowych, bo proces nowotworowy mógł już się rozpocząć.

👉 Wniosek: **Ochrona działa tylko wtedy, gdy sterylizujemy zwierzę we właściwym okresie życia.**

3. Wczesna sterylizacja — decyzja medyczna, nie moda

Każdy zabieg chirurgiczny wymaga odpowiedzialnej decyzji — i sterylizacja nie jest wyjątkiem.

Właśnie dlatego właściciel powinien znać **korzyści, ryzyka i najlepszy moment wykonania zabiegu**.

Co daje sterylizacja we właściwym wieku?

- ✓ niemal 100% ochrona przed ropomaciczem,
- ✓ znaczne zmniejszenie ryzyka nowotworów gruczołów mlekowych (u suk i kotek),
- ✓ eliminacja ryzyka nowotworów jajników i macicy,
- ✓ brak niechcianych ciąży,
- ✓ stabilizacja hormonalna,
- ✓ zmniejszenie stresu związanego z rują (zwłaszcza u kotek).

Co NIE jest prawdą?

- ✗ sterylizacja NIE „psuje psychiki”,
- ✗ NIE powoduje otyłości — to efekt niewłaściwego żywienia,
- ✗ NIE „zabiera radości życia”,
- ✗ NIE zwiększa ryzyka chorób, jeśli jest wykonana w odpowiednim czasie i zgodnie ze standardami.

4. Kiedy wykonać sterylizację?

Optymalny moment zależy od gatunku, rasy, masy ciała i indywidualnego rozwoju.
Zalecenia ogólne (zgodne z aktualnymi wytycznymi m.in. WSAVA)

U suk:

- rasy małe i średnie:
po ukończeniu 6 miesiąca życia, najlepiej przed pierwszą lub drugą cieczką,
- rasy duże i olbrzymie:
indywidualna decyzja lekarza (czasem po pierwszej cieczcze, aby chronić rozwój ortopedyczny — kompromis ważny dla zdrowia całego organizmu).

U kotek:

- **około 4–6 miesiąca życia,**
- najlepiej **przed pierwszą lub drugą rują**, co daje największą ochronę przeciwnowotworową.

Każdy przypadek powinien być oceniony **indywidualnie** — lekarz weterynarii uwzględni rasę, kondycję hormonalną i ryzyko.

5. Co jeszcze możesz zrobić jako właściciel?

- ✚ regularnie kontrolować gruczoły mlekowe — najlepiej raz na miesiąc,
- ✚ nie bagatelizować guzków, asymetrii czy obrzęków,
- ✚ unikać hormonów (zastrzyków antyrujowych, tabletek), które zwiększają ryzyko nowotworów,
- ✚ umawiać coroczne badania kontrolne,
- ✚ utrzymywać odpowiednią wagę — otyłość zwiększa ryzyko chorób hormonalnych i nowotworowych.

Podsumowanie

Choroby układu rozrodczego są częste, poważne i podstępne — ale można im skutecznie zapobiegać.

Najważniejsze:

- ✓ ropomacicze zagraża życiu — sterylizacja prawie w 100% mu zapobiega,
 - ✓ nowotwory gruczołu mlekowego są bardzo częste, szczególnie u kotek,
 - ✓ sterylizacja przed pierwszą cieżką/ruią to największa ochrona przeciwnowotworowa,
 - ✓ właściwe decyzje podejmujemy wtedy, gdy zwierzę jest **młode i zdrowe**,
 - każda decyzja o zabiegu powinna być świadoma i omówiona z lekarzem.
-

Primavet – mniej chorób, więcej zdrowia.

10 lat misji dla psów i kotów.